

Novel·la revelació N'hi ha que aposten que el jove suís Joël Dicker es consagrarà com el successor de Stieg Larsson com a novel·lista d'intriga. La seva obra, que es traduirà a 33 llengües, aquí es publicarà la setmana que ve

Arriba el fenomen Dicker

Joël Dicker
La veritat sobre el cas Harry Quebert / La verdad sobre el caso Harry Quebert

Traducció al català d'Imma Falcó i al castellà de Juan Carlos Durán

LA CAMPANA / ALFAGUARA
668 / 672 PÀGINES
22 EUROS

El llibre apareixerà a les llibreries el 19 de juny

ANTONIO LOZANO

A *El tercer home* l'estraperlista Harry Lime veia en la invenció del rellotge de cucut el símbol de l'avorriment suís després del seu compromís durant cinc-cents anys amb l'amor, la democràcia i la pau. Després d'aquesta afortunada línia de Graham Greene, es diria que, a banda dels secrets bancaris, el país dels prats verds, de la xocolata i de la guàrdia encarregada de vetllar pel Sant Pare ha continuat representant en l'imaginari col·lectiu el paper d'un modèlic proveïdor de bones notícies, des de molts premis Nobel fins al CERN, passant per Roger Federer. Com es pot trencar aquest il·lusori cercle viciós de perfecció? Després de provocar un cicló al mercat francòfon, treure tres edicions en temps rècord a Itàlia, estar en procés de traducció a 33 idiomes i ser la peça de caça major de la Fira de Frankfurt del 2012, el jove Joël Dicker (Ginebra, 1985) i el seu *La veritat sobre el cas Harry Quebert* eren un possible martell piló.

En via de ser el pròxim fenomen literari global, qui sap si fins i tot el successor de Stieg Larsson i d'E.L. James com a oracle de la fam del lector massa si s'esdevé la precisa carambola sort/atzar, Dicker amagava el potencial, a través del gènere negre, de tacar la reputació dels seus. Igual que Henning Mankell, Jo Nesbø o Anne Holt han neutralitzat qualsevol intent d'idealització de les societats nòrdiques fora de les seves fronteres, ell podia desmuntar l'angelical visió de l'ànima suïssa.

Entreteniment en vena

La veritat sobre el cas Harry Quebert, en definitiva, parla de crims, de lolites, de maltractaments al nucli familiar, de violència xenòfoba... però *hélas*, tot això en territori dels Estats Units i amb personatges dels Estats Units. Res a objectar pel que fa a la llibertat de l'autor, per descomptat, però davant la presumible allau d'opinions contraposades que s'acosta quan el llibre surti al mercat, l'esmentada estratègia de localització, el marc dels Estats Units, sintetitzà què va somiar ser el llibre des del bressol mateix: un best seller que trobés el màxim comú denominador, que provoqués transversals

onades d'afecte i reconeixement.

L'estira-i-arrossa entre fans i detractors pot sorgir de la confusió que genera el fet que la novel·la guanyés el gran premi de novel·la de l'Acadèmia Francesa, estigués a punt d'obtenir el premi Goncourt i, sobretot, fos objecte de tàctiques promocionals que la vinculen a va-

L'autor devia posar tanta energia a armar el trencacloques que li va faltar argamassa per modelar els actors

ques sagrades com Vladímir Nabokov o Philip Roth. Perquè el que *La veritat...* ofereix és entreteniment en vena. Un endrapapàgines que, per poc que funcioni el boca-orella, se situa a la *pole-posi-*

tion per convertir-se en la novel·la de l'estiu. La probabilitat d'encertar-la recomanant-lo o regalant-lo pot superar el 80% (percentatge que fàcilment pot pujar fins al 90% entre els que no llegeixin mai o, pel cap alt, els que llegeixin un o dos títols l'any).

Perquè, què explica la novel·la? El 1975 es va perdre el rastre de Nola Kellergan, de 15 anys, al poble d'Aurora (New Hampshire). Més de tres dècades després, les seves restes apareixen al jardí de la casa d'un escriptor, Harry Quebert, amb qui va tenir una relació amorosa d'amagat. Mentre que en Harry és enviat a la presó, en Marcus Goldman, un jove escriptor d'èxit establert a Nova York, que va tenir Quebert de mentor, es proposa demostrar que és innocent escrivint un llibre que reculli la seva investigació, que reveli l'autèntic

PATROCINAT PER

assassí de la noia i demostrí que, lluny de ser un monstre i un pervertit, el seu mestre sentia un amor profund i correspost per la víctima.

La veritat... planteja la pregunta potser més estimulante de tota trama de ficció: qui va matar...? Substituïu el personatge de Nola Kellergan per Laura Palmer (*Twin Peaks*) o Rosie Larsen (*The Killing*) i la meitat de la feina ja està feta. L'altra meitat, igual de determinant, és saber dosificar el flux d'informació i de pistes falses, fer la desfilada de sospitosos, administrar els girs... i en això Dicker es revela molt hàbil, recolzat en una estructura en tres temps històrics apuntalada amb efectivitat i ritme.

Què no té, la novel·la?

Cap dels personatges no arriba a les mínimes constants vitals i, com a cromos psicològics i emotius, les relacions humanes que despleguen (familiars, amoroses...) sonen impostades. L'autor devia invertir tantes energies a armar el trencaclosques que no li va quedar argamassa per donar consistència als actors. El to general, doncs, es fa marcadament ingenu, i hi ha escenes que gairebé arriben a fer-se risibles, però no és menys cert que, malgrat tota aquesta lleugeresa, capaç d'omplir el sarró de qualsevol que exigeixi pulsio humana i profunditat literària, el llibre és terriblement addictiu i formant amb la crema solar i la tovallola el triangle

equilàter de l'escenari de platja.

"Vaig créixer envoltat de llibres –respon per correu electrònic a *Cultura/s* l'últim *wonderboy* de la literatura europea– perquè el meu pare era professor de literatura i la meva mare treballava en una llibreria. Escriure suposa una faceta més de la meua creativitat, perquè també dibuixo i toco una mica de música. Però si no hagués tingut la immensa sort que el meu editor francès va apostar per mi, no descarto que potser hauria deixat l'escriptura". Tota la fibra sensible que li falta a *La veritat...* es concentra fora de les pàgines del llibre, en la subtrama extraliterària que dona fons i forma a l'amistat entre l'autor i el seu padrí octogenari, Bernard de Fallois, del modest segell Éditions de Fallois, l'home que va donar a conèixer a França l'anterior novel·la de Dicker, *Els darrers dies dels nostres pares* (premi dels Escriptors Ginebrins 2010), i que

Malgrat tota aquesta lleugeresa, l'obra esdevé terriblement addictiva, una lectura ideal per a la platja

va orquestrar el llançament de la segona amb l'astúcia i la cura d'un vell murri que adora el seu deixeble. Si hi ha hagut un "cas Dicker", el 50% del mèrit és seu.

El jove escriptor, però, nega que hagi reflectit la naturalesa de la seva relació en el binomi de lletraferits que formen l'alumne Marcus Goldman i el professor Harry Quebert. Tampoc no accepta cap mena d'ascendent de les sèries televisives esmentades ("No les he vist") i de la saga Millennium ("No l'he llegida"), i afegeix que és massa aviat per parlar d'influències ("Tot i que he escrit sis llibres, només n'he publicat un parell, de manera que la meua carrera tot just ha començat. Ho tinc tot per demostrar i tot per construir").

Abans que una història i uns personatges, *La veritat...* va tenir un emplaçament d'ordre sentimental, aquella Nova Anglaterra on es va criar, en part. Va modelar la ficció Aurora a partir de Bar Harbour (Maine) i va voler-li picar l'ullet al seu déu Philip Roth fent que el protagonista hagués nascut a Newark (Nova Jersey). A partir d'aquí va tirar milles durant dos anys amb la idea de provocar una distorsió espaciotemporal: crear una cosa ben llarga que es llegís molt ràpid. "En acabar el manuscrit, estava convençut que era avorrit i massa extens, vaig arribar a estar rabiós amb mi mateix. Per això cada vegada que ara sento algú que diu que la novel·la l'ha atrapat, no puc evitar somriure. No tinc la més mínima pista sobre què fa que t'hi enganxis. No hi ha ciència, als llibres, i és en això que rau la seva bellesa". |

Joël Dicker
JÉRÉMIE SPIERER

Batecs

Modernitat a l'alemanya

SERGIO VILA-SANJUÁN

L'editorial Salamandra publica un d'aquests llibres que resulten atractius a primera vista: *1913, un año hace cien años*. L'autor, Florian Illies (n. 1971), després d'estudiar història de l'art va ser periodista cultural en publicacions de prestigi com el *Frankfurter Allgemeine Zeitung* i *Die Zeit*. Actualment treballa per a una casa de subhastes de Berlín.

El 1913 té dues peculiaritats que el fan avui interessant: la primera, amb data de caducitat, és que efectivament es tracta de l'any el centenari del qual complim ara. L'altra, de permanent: va ser l'any que va precedir l'esclat de la Primera Guerra Mundial. El que proposa Illies és una narració, o un gran reportatge, d'aquells dotze mesos que van preludiar el final de certa civilització europea, a través d'una successió d'estampes protagonitzades per les grans figures del moment. Atesa la seva procedència professional, Illies inverteix les prioritats típiques dels historiadors acadèmics. Si aquests solen dedicar el 90% del seu interès a la política i l'economia, i el 10%, amb sort, a la cultura, el nostre home se centra bàsicament en qüestions relacionades amb la literatura, l'art o el pensament, amb breus incursions en la vida quotidiana d'Adolf Hitler, l'emperador Francesc Josep o el kàiser Guillem II. Esclar que, per a ell, la història és història de la cultura.

El llibre es llegeix molt bé: una delícia. Podem posar-hi alguns peròs, tot i que el cert és que el seu principal defecte constitueix alhora la seva virtut més important. Som davant una obra descaradament germanocentrista. Illies assenyala d'entrada que les veritables capitals de la modernitat el 1913 són Berlín, Viena, Munic (???) i París. Londres gairebé ni l'esmenta i Nova York queda massa lluny. Altres ciutats ja no diguem. Amb aquesta perspectiva comença la desfilada de noms i d'històries: Rilke

L'escriptor i periodista Florian Illies

MAREK POZNIAK

passant la seva malenconia pel continent: Kafka reafirmant la seva infelicitat; els pintors d'*El pont* i *El genet blau*; els psicoanalistes a la grenya: Freud i Jung dinamiten una relació paternofamiliar i Lou Andreas Salomé voleteja entre tots dos. Altres figures, mítiques a Alemanya però menys fora, com Stefan George, Trakl o Lovis Corinth també hi troben el seu lloc –i això s'agraeix especialment– a les pàgines d'un autor amb ull per a l'anècdota. Alma Mahler li exigeix a Kokoschka que pinti una obra mestra per continuar amb ell... i el pintor l'executa. A Thomas Mann un parent retratat a *Els Buddenbrook* l'acusa en un anunci de diari d'arruïnar la seva reputació. El germanisme és tal que a la pàgina 271 Illies ens informa sense més ni més que "el dia 3 de novembre neix Marika Röck" (aneu a Google com jo per saber més coses sobre ella).

En suma, un bon llibre, en un gènere que aquí també conreem, com ho prova el més ambiciós (i aconseguit) *Europa, las claves de su historia*, de José Enrique Ruiz-Domènec, acabat de traduir al francès, amb tercera edició en RBA.